

Сластьонова Дар'я,

студентка 2 курсу

Факультету філології та соціальних комунікацій

Наук. керівник: **О. В. Дуброва**, к.філол.н., доцент (БДПУ)

ВЕРБАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ ОЦІНКИ ДІЙСНОСТІ У КАЗКАХ О.ВАЙЛЬДА «ЩАСЛИВИЙ ПРИНЦ» ТА «ВІРНИЙ ДРУГ»

У будь-який час казка була і є одним з найпопулярніших жанрів літератури, що виконує різні функції: виховну, розважальну, пізнавальну, естетичну, заспокійливу тощо. Дана робота має за мету розглянути казки відомого англійського письменника О. Вайльда, а саме: «Щасливий принц» та «Вірний друг».

Розриваючи тему казки, слід почати саме з визначення та її головних особливостей. Казка – один із основних жанрів народної творчості, епічний, оповідальний, сюжетний художній твір усного походження, тобто це порівняно коротка розповідь про фантастичні події та персонажів.

Так як ми у своїй розвідці розглядаємо казки О. Вайльда, доцільним є дати визначення й літературної казки, «що становить авторський художній твір, прозовий або віршовий, заснований або на фольклорних джерелах, або цілком оригінальний; твір переважно фантастичний, чародійний, у якому змальовуються неймовірні пригоди вигаданих або традиційних казкових героїв. Літературна казка здебільшого орієнтована на дітей. У ній неймовірне чудо відіграє роль сюжетотвірного фактора, служить вихідною основою характеристики персонажів» [1, с. 413].

В основі казки – захоплива розповідь про вигадані події і явища, які сприймаються і переживаються, як реальні. Вони споріднені з іншими фольклорно-епічними жанрами – сказаннями, сагами, легендами, переказами, епічними піснями, але казки не пов'язані безпосередньо з історичними особами і подіями. Сюжет казки багатоепізодний, з драматичним розвитком подій, зосередженням дії на героєві і щасливим закінченням.

Естетичні функції казки доповнюються і взаємопереплітаються з пізнавальними, морально-етичними, соціально-виховними, розважальними тощо. Казки відзначаються національними особливостями, відображають спосіб життя народу, його працю і побут, природні умови, а також індивідуальні риси виконавця-оповідача (казкаря). Тому казки, як правило, побутують у багатьох варіантах.

Оскар Вайльд працював у жанрі літературної казки та зробив вагомий внесок у її розвиток. Розглядаючи його казки, ми не можемо не розповісти саме про нього та його життєву філософію. Він видатна людина свого часу, яка не боялася засудження іншими та мала власну думку. Взагалі, усі його твори – це певні нотатки для читача, своєрідні підказки, що слід чи не слід робити.

З казки «The Happy Prince» та «Devoted Friend» які входять до збірки «The Happy Prince and Other Tales» (1888 p.), можна сказати, що кожна з них має своєрідну мораль та підходить для людей різного віку. Сам

автор називав казки «короткими історіями» або «етюдами для дітей від 18 до 80 років» і рекомендував їх дорослим, які втратили здатність радіти і дивуватися.

Характерною рисою казок Оскара Вайльда було використання прийому парадоксу, який був не тільки літературним прийомом, а й способом мислення самого автора: «The eyes of the Happy Prince were filled with tears, and tears were running down his golden cheeks» [3, с. 56].

З лексичної точки зору, автор використовує повтори («Swallow, swallow, little swallow» [3]), епітети («white marble angels», «chill and lazily», «to be igle or sluggish» [2]), звертання, алюзію.

Аналізуючи текст казок на граматичному рівні, слід зазначити, що письменник часто використовує спонукальні речення, використовуючи наказовий спосіб дієслова («I will stay with you one night longer, said the Swallow, but I cannot pluck out your eye. You would be quite blind then. Swallow, swallow, little swallow, said the Prince, «do as I command you» [3, с. 76]), розповідні речення та звороти («He is a beautiful as a weathercock» [3, с. 98]).

Через призму художніх засобів ми можемо побачити оцінку дійсності самим О.Вайльдом. Його теми для казок змушують нас робити власну переоцінку та щось змінювати. Так ось, наприклад, спонукає до певних дій відношення ластівки до Щасливого Принца – спочатку вона взагалі не хотіла допомагати йому, але все ж таки відбувається символічне переосмислення свідомості ластівки, що врешті пізнала сенс життя та цінність людських чеснот: «...Swallow, Swallow, little Swallow, do as I command you. So he swooped past the match-girl, and slipped their jewel into the palm of her hand. «What a lovely bit of glass», cried the little girl ;and she ran home laughing. Then Swallow came back to the Prince. «You are blind now», he said, «so I will stay with you always» [3, с. 34]

Роздуми про співвідношення добра, користі та краси червоною ниткою пройшли через усі твори Оскара Вайльда. І одним із творів, що дійсно змушує переосмислити всі свої уявлення про дружбу – це казка «Вірний друг». Цей твір зображає справжню дружбу. Характерною особливістю є метод «історія в історії», де старий щур вчить маленьких качок життю на основі історії «дружби» Ганса та Міллера. Мені здається що, ця казка дуже яскраво описує події нашого сучасного світу, наприклад діалог між старим щуром та качкою: «You will never be in the best society unless you can stand on your heads», said Water-rat. «Nothing of the kind», answered the Duck, «everyone must make a beginning, and parents cannot be too patient» [2, с. 87].

Дійсно, кожне покоління задумується над питанням: що ж таке дружба? Сам О. Вайльд уважав, що дружба – це найцінніший скарб у житті кожної людини, який треба вміти зберегти, лише по-справжньому радіючи успіхам своїх друзів та цінуючи їх: «Anybody can sympathize with the sufferings or a friend, but it requires a very fine nature to sympathize with a friend`s success» [2, с. 66].

Підсумовуючи, ми можемо сказати, що казки – джерело пізнання, аналізу та оцінки навколишніх подій. Недарма у дитинстві нам читають саме їх, бо у цей період дитина починає дізнаватися про світ, «вічні проблеми» добра і зла, брати з когось приклад, робити щось правильне.

Через призму казок ми можемо побачити зовсім не дитячі проблеми. Так і в казках Оскара Вайльда, що є своєрідним путівником у світ людських чеснот.

ЛІТЕРАТУРА

1. Літературознавчий словник-довідник [за ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва, В. І. Теремка]. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 752 с.
2. Wilde, O. The Devoted Friend. – London : Hodder Children's Books, 2007. – 112 с.
3. Wilde, O. The Happy Prince. – London : Hodder Children's Books, 2007. – 112 с.

Усманова О.М.,
студентка 1 курсу магістратури
Бердянський державний педагогічний університет
Наук. кер.: **Школа В.М.,** канд. філол. н., доцент

КАЗКОВІ ЕЛЕМЕНТИ В ДРАМІ ІВАНА КОЧЕРГИ «ФЕЯ ГІРКОГО МИГДАЛЮ»

Упродовж багатомісячної історії українська література якнайтісніше була пов'язаною з уснопоетичною творчістю народу. Вивчення взаємозв'язку української літератури та фольклору важливе для збереження культурної спадщини, що відіграє роль потужного засобу національної ідентифікації. ІФ

Проблема освоєння й використання українськими письменниками естетичних багатств усної народної творчості потребує свого вирішення, тому одним із актуальних завдань для дослідників творчості митців є вивчення фольклоризму (художнє використання фольклору) драматичних творів 20–30 років ХХ століття (казкової тематики, образів, мотивів, художніх засобів тощо).

Твори Івана Кочерги містять казкові елементи. «Фея гірко мигдалю» була написана в 1925 році, має, як визначили дослідники, анекдотично-водевільний сюжет та нагадує пошук чогось за наказом царя. Також автором використані елементи іншої казки – «Попелюшки» (сім'я Лесі: тітка, дві її доньки (відповідник мачухи з доньками), дядько, який не має ніяких прав, і сама Леся, яка повинна віддавати свої гроші тітці). Поява графа, який веде пошуки, дуже схожа на останній момент казки, коли принц шукає красуню, що зникла з балу. Є особлива прикмета для пізнання: гіркий мигдаль.

Однією з типових ознак фольклоризму літератури є художня трансформація, переосмислення чи розбудова письменниками традиційно фольклорних мотивів, образів, композиційних схем та художніх засобів у канві власного художнього тексту.

Таким чином, у роботі були з'ясовані основні прикмети казок та їх основні жанри, визначена роль тих елементів, які носять казковий характер.

Проведений компаративний аналіз фольклорного та авторського творів розкрив тісний зв'язок образів, характерів, конфліктів, драматичної